

rativ Forbindelse; jeg troer just ikke, at der kunde være Grund til at befrygte, at Danmark igjennem Communalloven skulde blive omdannet til en Føederation af Fristater, som jeg overalt troer, at dette hele Begreb i nærværende Sag slet ingen Anvendelse finder. Men, hvad jeg derimod troer, og hvad jeg vilde frygte for, det er, at, dersom en Lov emanerede, om trent svarende til det foreliggende Udkast, saa vilde Statsmyndigheden i en betænkelig Grad svækkes, og saa vilde ved Siden deraf altfor megen Anledning gives til Sønderplittelse, til indbyrdes Ulligheder og Forvillinger mellem de forskjellige Dele af Staten, som hverken vilde være til Kommunernes, til Provindsernes eller til Statens Lærv. Seer man hen til, hvorledes det Tilsyn fra Statens Side, som Kommunerne efter Grundloven skulle være underkastede, fremtræder i Udkastet, saa skulde det væsentligen udøves deels af den Regjeringsraad, som efter § 31 vilde være at tilfornødne Landdagen, medens denne var samlet, og deels af den saakaldte Landsdoyding; men hvad Betydning det Tilsyn kunde antages at ville faae, som Staten navnlig gennem det sidstnævnte Organ vilde kunne udøve, troer jeg tilstrækkeligen fremgaaer af, at Landsdoydingen skulde vælges af Landdagen, og vælges paa 5 Aar, samt at hans Løn af Landdagen skulde bestemmes. Dette Punkt er iøvrigt allerede tidligere under Forhandlingerne berørt, og jeg vil derfor ikke længere opholde mig derved. Men har da Udkastet, idet man saaledes, som jeg mener, utilbørligen har svækket Statens Tilsyn, herved paa den anden Side begrundet en forøget Selvstændighed for Kommunerne i Styrelsen af deres egne Anliggender? Jeg kommer her til en anden Anse imod Udkastet; thi det er saare langt fra, at dette sikker de enkelte Kommuner en sand og virkelig Selvstændighed. Jeg tillader mig at henvise til de Paragrapher, som omhandle Kommuneraadenes Virkefæres, sammenholdte med Bestemmelserne om Landdagens Myndighed i den 30te Paragraph. I den sidstnævnte Paragraph hedder det nemlig, at Landdagen har at prøve de enkelte Kommuneraads Beslutninger og at give dem endelig Gyldighed. Hermed stemmer hvad den 17de Paragraph indeholder om, at Commune-

raadet vel har at tage Beslutninger med Hensyn til alle communale Indretninger, Forhold og Anliggender, forsaavidt de ikke ved Lov ere undergivne Statens umiddelbare Omraade, men saaledes, at disse Beslutninger, der i Paragraphen meget uegentligen kaldes „afgjørende“, først blive gyldige, naar de stadfæstes af vedkommende Landdag; og naar den 18de Paragraph endvidere bestemmer, at Kommuneraadet giver de fornødne Anordninger for Forvaltningen af samtlige Kommunens Anliggender, saa tilføies det ogsaa der, at disse Anordninger vel strax foreløbigen træde i Kraft, men først faae endelig Gyldighed ved at billiges af Landdagen. Altsaa, hvilke Beslutninger et Kommuneraad endfatter, være sig i Sager af nok saa ringe Betydning, og hvilke Anordninger det end vedtager om Forvaltningen af Kommunens egne Anliggender, saa faae de dog kun Gyldighed, forsaavidt de sanctioneres af det høiere Kommuneraad, den saakaldte Landdag. Man har talt om Decentralisation; men det nytter kun lidet, at man decentraliserer Provindserne fra Rigets Centralpunkt, naar man ved Siden deraf kun altfor meget centraliserer i selve Provindserne. Der er i Grundloven tilfagt Kommunerne Ret til selvstændigen at bestyre deres Anliggender, hvilket Tilfagn ikke blot er givet de større Kommunalfredse; ogsaa de enkelte til en Provinds hørende Kommuner, Kjøbstadkommunerne og Sognesforstanderskabsdistricterne have deres egne, i Ordets egentligste Forstand deres egne Anliggender, som udelukkende angaae deres specielle Interesser, og disse Anliggender bør da de vedkommende Kommuner selvstændigen kunne styre; men en saadan Selvstændighed indrømmes dem ikke efter Forslaget, som tværtimod gaaer ud paa, at holde dem i en paafaldende Umyndighedstilstand under den overordnede Landdag. Sandeligen dette vilde ikke være en Gjennemførelse af, men en Tilfidesættelse af Grundlovens Forfætt.

Hvis iøvrigt Grundlovens Aand virkelig skal gjennemføres i vort Communalvæsen, da maa ganske vist Meget skabes af Ny; men medens man er i Begreb med at grundlægge nye Institutioner, bør man vogte sig for, med en altfor let Haand at kuldkaste det Bestaaende. Jeg troer, at det efter sand Statsflogskab gjæl-